

Raplåt var med hänsyn till yttrandefriheten inte hot mot tjänsteman

Målet i Högsta domstolen gällde främst hur yttrandefrihetsrättsliga aspekter ska beaktas vid bedömningen av ett åtal för hot mot tjänsteman. Utgångspunkten för Högsta domstolens prövning var att låten hade tillkommit och publicerats som hämnd för en polisinsats och för polisens uttalanden i anslutning till denna om att den typen av spelningar inte borde bokas av arrangörerna. Högsta domstolen gör flera principiella uttalanden om hur man ska se på fall av detta slag.

I samband med att en artist tillsammans med andra höll en konsert gjorde polisen ett tillslag där det beslutogs narkotika från publiken. I en intervju i media någon dag senare uttalade den polis som hade haft ansvar för insatsen bl.a. att arrangören inte borde boka den typen av spelningar. Uttalandet och insatsen, där bl.a. en av artistens datorer hade tagits i beslag, ledde till att artisten reagerade och skrev en raplåt med titeln ”Då ska hon skjutas”. Låten var melodimässigt baserad på en välkänd födelsedagsmelodi. Polisen namngavs i en strof. Låten, som lades ut på Spotify, handlade i övrigt om annat. Artisten åtalades med hänsyn till innehållet i låten för hot mot tjänsteman riktat mot polisen.

Artisterna friades i tingsrätten, men dömdes i hovrätten för hot mot tjänsteman.

Högsta domstolen konstaterar, med hänvisning till regeringsformen och Europakonventionen, att yttrandefrihetsintresset måste tillåtas få ett stort spelrum. Domstolen poängterar att texter och musik som framförs i kulturella sammanhang måste få tillåtas vara provocativa, utmanande och provocerande, särskilt om de kan ses som inlägg i en pågående samhällsdebatt, satiriska uttryck eller polemiska svar på upplevda orättvisor.

Samtidigt pekar Högsta domstolen på att en gräns passeras när det som yttras eller framförs utgör ett hot om våld. Och det gäller även yttranden som faller inom ramen för exempelvis en politisk debatt eller i ett kulturellt sammanhang. Den grundlagsfästa yttrandefriheten och skyddet för yttrandefriheten i Europakonventionen lägger då inga hinder i vägen för ett straffrättsligt ansvar.

De yttrandefrihetsrättsliga aspekterna kan emellertid medföra att vad som enligt ordalagen kan uppfattas som ett hot om våld i stället anses som ett tillåtet – om än tillspetsat, provocerande eller polemiskt – inlägg. Det avgörande är enligt Högsta domstolen om det påstådda hotet framstår som allvarligt menat i det sammanhang och i den form i vilket det framförs.

Högsta domstolen bedömer att omständigheterna i detta fall, i det sammanhang och i den form som det uttrycks, inte innebär att yttrandena om polisen i raplåten ska bedömas som ett allvarligt menat hot om våld. Artisten frikänns därför från brott.

Två ledamöter är skiljaktiga och gör en annan bedömning av förhållandena i det aktuella fallet. De anser att artisten ska dömas för hot mot tjänsteman.

Målnr: B 6101-19